

Посилання на статтю

Щербатюк А.І. Інноваційна праця як компонент компетентної діяльності сучасного фахівця / А.І. Щербатюк // Управління проектами та Розвиток виробництва: Зб.наук.пр. - Луганськ: вид-во СНУ ім. В.Дала, 2012. - № 2 (42). - С. 144-148. - Режим доступу: <http://www.pmdp.org.ua/images/Journal/42/12haidsf.pdf>

УДК 331.102.312:005.954

А.І. Щербатюк

ІННОВАЦІЙНА ПРАЦЯ ЯК КОМПОНЕНТ КОМПЕТЕНТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ

Розглянуто поняття компетентності, системна модель компетентної діяльності фахівця, проаналізовано визначення інноваційної праці, сформульованого різними авторами. Визначено місце інноваційної діяльності в загальній системі компетентної діяльності сучасного фахівця. Рис. 3, дж. 9.

Ключові слова: праця, інноваційна праця, діяльність, інноваційна діяльність, фахівець, інноваційний розвиток, процесна модель, компетенція.

А.И. Щербатюк

ИННОВАЦИОННАЯ РАБОТА КАК КОМПОНЕНТ КОМПЕТЕНТНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СОВРЕМЕННОГО СПЕЦИАЛИСТА

Рассмотрено понятие компетентности, системная модель компетентной деятельности специалиста, проанализированы определения инновационной работы, сформулированного разными авторами. Определено место инновационной деятельности в общей системе компетентной деятельности современного специалиста. Рис. 3, дж. 9.

Ключевые слова: труд, инновационная работа, деятельность, инновационная деятельность, специалист, инновационное развитие, процессная модель, компетенция.

A.I. Shcherbatyuk

INNOVATIVE WORK AS A COMPONENT OF COMPETENCE OF MODERN SPECIALIST

The notion of competence, the system model of a competent expert, analyzed the definition of innovative work being formulated by different authors. The place of innovation in the overall system of a competent modern specialist. Fig. 3, J. 9.

Keywords: work, innovative work, work, innovation, professional, innovative development, process model, competence.

Постановка проблеми. Сучасна економіка перебуває у стані становлення та впровадження нового, інтелектуально спрямованого витка. Створення та впровадження інновацій стає єдиним шляхом до підвищення конкурентоспроможності, і як наслідок, головним шляхом до успішної діяльності. В основі розвитку будь-якого процесу завжди лежить головний ресурс –

людський, виходячи з цього - забезпечити успішну діяльність будь-якого процесу, будь-якої організації, в змозі лише фахівець, що має відповідну компетентність.

Інноваційна праця є невід'ємним компонентом компетентної діяльності сучасного фахівця. Місце та роль інноваційної праці в загальній системі компетентної діяльності фахівця в умовах глобалізації та модернізації економіки сьогодні і стали предметом дослідження даної роботи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми, виділення невирішених його частин. Велику кількість наукових праць присвячено розгляду інновацій на підприємстві, інноваційній діяльності підприємств та працівників, компетенції різногалузевих співробітників.

Впровадження та використання інноваційної праці знайшло відображення в роботах С.В. Харабуги, А.В. Василюк, М.В. Семикіної, І.Л. Червинської, О.О. Герасименко. Компетенції та їх формування дуже вдало освітлено в роботах О.В. Россошанської, В.А. Рач, О.В. Бірюкова та ін.

Метою даної **статті** є формування моделі діяльності сучасного фахівця та визначення місця інноваційної праці у загальній системі.

Викладення основного матеріалу дослідження. Динамічний розвиток науково-технологічного, інформаційного, комунікаційного процесів обумовлюють необхідність відповідного розвитку сучасного фахівця. Кількість підприємств, що надають аналогічні продукти та послуги зростає, тому єдиним шляхом підвищення конкурентоспроможності задля безперервного та успішного функціонування є розвиток організації. Розвиток – це поява у діючого об'єкта здатності задовольняти постійно зростаючі власні обґрунтовані потреби й потреби інших діючих об'єктів [1].

Багаточисельні сучасні підприємства для покращення свого функціонування роблять ставки на зростання, а не розвиток. Розширюється кількість представництв, зростають об'єми продукції. Та цей шлях лише тимчасово покращує стан підприємства. При відсутності розвитку, організація приречена на короткострокове існування. Розглянемо на схематичному прикладі різницю між розвитком та зростанням на прикладі особистості, що запропонована в праці [1].

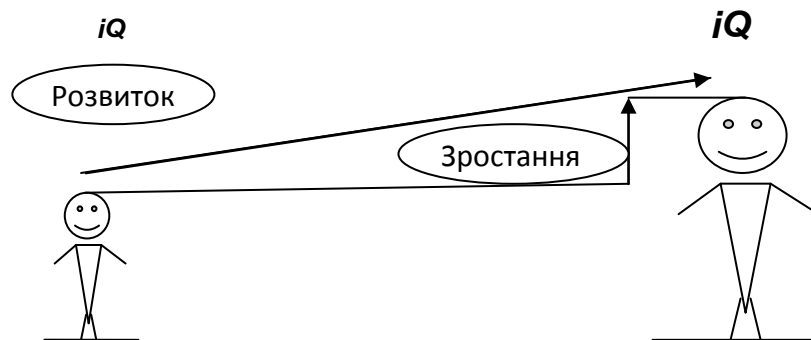

Рис. 1. Зростання і розвиток для особистості

Ініціювати та стимулювати розвиток організації може лише інноваційно спрямований компетентний фахівець. Формування поняття «компетенції» дуже гарно розглядає О.В. Россошанська у своїх працях [2,7]. Розглянемо запропоновану у праці [2] системну модель компетентності фахівця (рис 2).

С.В. Харабуга визначає компетентність наступним чином [7]: здатність ефективно здійснювати професійну діяльність у рамках освоєних компетенцій,

приймати відповідальні рішення й діяти адекватно вимогам певної ситуації і часу, що характеризує міру відповідності наявних знань і вмінь, навичок реальному рівню складності виконуваних завдань.

Для визначення місця інноваційної праці у моделі компетентності фахівця, та формування системної моделі діяльності сучасного фахівця, розглянемо інноваційну працю як окрему категорію.

Це поняття трактується різними авторами у наступних аспектах. Російський вчений Дмитро Кокуркін [4] визначає інноваційну працю як творчу працю та акцентує увагу на те що творча праця вільна від зовнішнього чи навіть внутрішнього примусу. І тому придбання працею творчого характеру пов'язане з глибинними змінами причин діяльності - замість задоволення потреби в речах на перший план виходить втілення в них універсальних можливостей людини як соціального суб'єкта. Творчості відповідає особливий характер розвитку суб'єкта, який припускає рефлексію особистості в тому сенсі, що для неї вирішальним мотивом і умовою трудової діяльності стає самооцінка. О.О. Герасименко [5] описує поняття інноваційної праці через її характерні риси:

- застосування складних засобів праці у трудовій діяльності;
- мультиопераційність трудових процесів, їх багатоаспектність, різноплановість на відміну від монодіяльності за технократичною системою;
- обізнаність працівників у специфіці технологічних процесів у цілому, а не лише їх окремих етапів та операцій;
- підвищення частки контрольних операцій, які вимагають особливого зосередження уваги, підвищеного психологічного навантаження;
- необхідність самостійного прийняття рішень, що забезпечують створення якісного кінцевого продукту праці. О.О. Герасименко виділяє два види кінцевої продукції інноваційної праці [5]. До першого належать результати, які не мають безпосередньої ринкової оцінки. Це інформація про нові закономірності, властивості досліджуваних об'єктів тощо, які людиною не створюються, а лише підтверджуються як об'єктивно існуючі, а також духовні цінності.

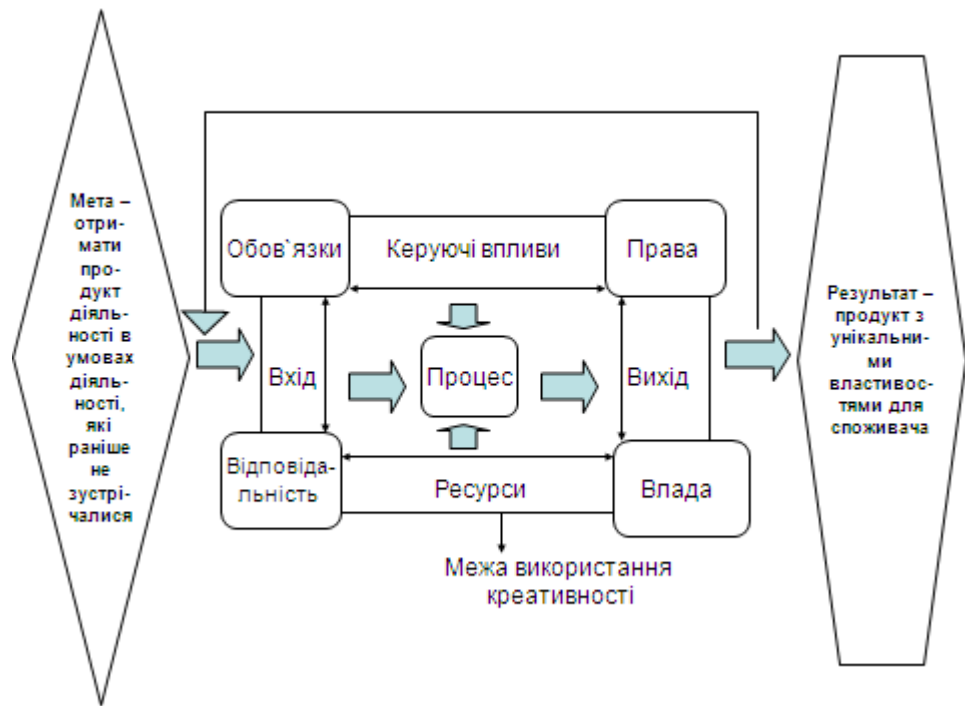

Рис. 2. Системна модель компетентності фахівця

До другої групи належать результати, які є об'єктом ринкової оцінки та купівлі-продажу. Це сформовані елементи інтелектуального капіталу (інтелектуальної власності, людського капіталу, ринкових та інфраструктурних активів), продукція та послуги інноваційного характеру.

Н.Б. Кузнецова [5] таким чином визначає поняття інноваційної праці – трудова діяльність з високою часткою знанневої інтелектуальної, творчої компоненти і яка здатна задовольняти суспільні потреби з більшим корисним ефектом.

Кожне з визначень ототожнює інноваційну працю з діяльністю, тобто ставить їх на один категорійний рівень. Чи так це насправді? Розглядаючи системну модель компетенцій фахівця, звернемо увагу на таку складову моделі як «ресурси». У процесі діяльності невід'ємним елементом є ресурси. Ресурси можуть бути матеріальними, технічними, людськими. Вище вже робився акцент на єдиному шляху розвитку будь-якого процесу – розвиток компетентності сучасного фахівця. Саме сучасний фахівець і являє собою людський ресурс у моделі компетенцій фахівця. Виходячи з цього, шляхом доповнень та уточнень рис. 2. сформуємо процесну модель компетентної діяльності сучасного фахівця (рис. 3).

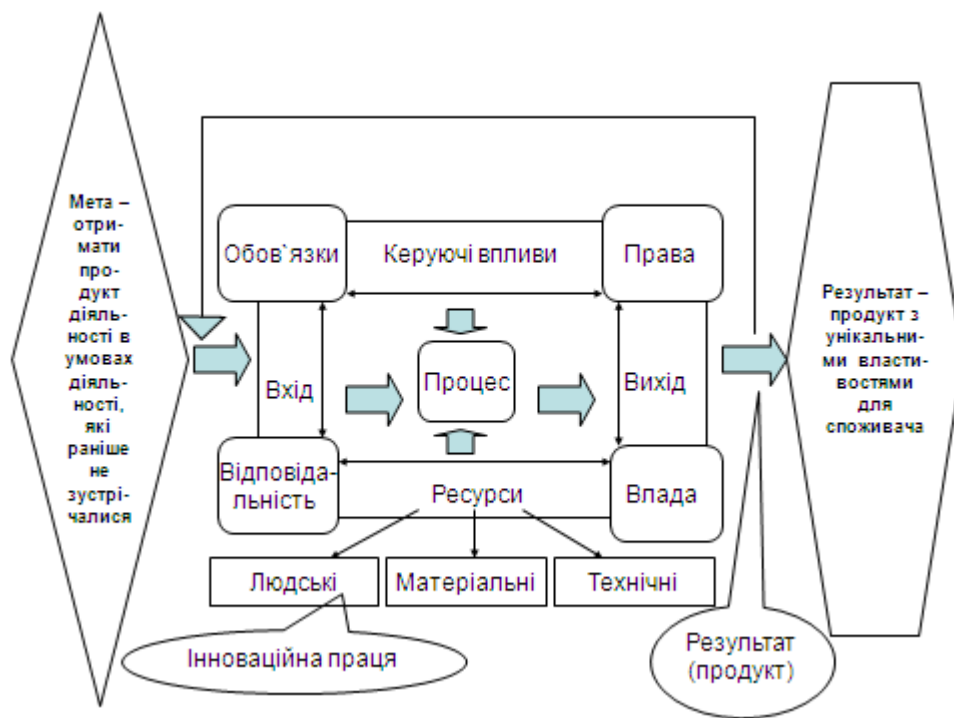

Рис. 3. Процесна модель компетентної діяльності сучасного фахівця

Рисунок дуже чітко відображає взаємозв'язок та категорію понять інноваційна праця та діяльність.

Висновки. В умовах динамічного розвитку економічних процесів, науково-технічного прогресу необхідним є підвищення та розширення компетентності сучасного фахівця. Розглянувши праці різних авторів та проаналізувавши системну модель компетентності фахівця, в роботі було визначено місце та роль інноваційної праці в загальній системі компетентної діяльності сучасного фахівця.

ЛІТЕРАТУРА

1. Практичні інструменти регіонального та місцевого розвитку: навч. посіб. / Рач В.А., Гонє А., Черенкова М.А., Зеленко О.А., Рач О.М., Россошанська О.В., Свяневич П., Куцєл О.М., Ліч Д., Медведєва О.М., Черєпахє Г.С./ За ред. проф. Рач В.А. – Луганськ: ТОВ «Віртуальна реальність», 2007. – 156 с.
2. Россошанська О.В. Модель представлення компетенцій в рамках компетентностного підходу в управлінні проектами [Текст] / О.В. Россошанська // Управління проектами та розвиток виробництва: зб. наук. праць. – Луганськ: вид-во СЛУ ім. В. Даля, 2008. – № 2(26). – С. 147-153.
3. Рач В.А. Контекстно-личностное оценивание компетентности проектных менеджеров [Текст] / В.А. Рач, О.В. Бирюков // Управління проектами та розвиток виробництва: зб. наук. праць. – Луганськ.: вид-во СЛУ ім. В. Даля, 2008. – № 3 (27). – С. 67-81.
4. Кокуркін Д. Інноваційна діяльність як форма праці та розвитку бізнесу [Електронний ресурс] / Д. Кокуркін. – Режим доступу: http://chelt.ru/2001/2/innov_2.html.
5. Герасименко О.О. Інноваційна праця: особливості змісту та соціально-економічної форми [Електронний ресурс] / О.О. Герасименко. – Режим доступу: <http://ir.kneu.kiev.ua:8080/bitstream/2010/547/1/Gerasumenko%20O%20O.pdf>.

6. Кузнецова Н.Б. Кадри інноваційного типу: сутність, значення та особливості формування в умовах розвитку інноваційної економіки [Текст] / Н.Б. Кузнецова // Актуальні проблеми економіки: науковий журнал. – К., 2009. – № 6 (96). – С. 115-121.
7. Харабуга С.В. Формування компетенцій інноваційно активного фахівця в системі професійної освіти: автореф. дис... канд. екон. наук: 08.00.07 / С.В. Харабуга; Донец. нац. ун-т. – Донецьк, 2009. – 20 с.
8. Россошанська О.В. Проектно-компетентностный подход к экономической опасности [Текст] / О.В. Россошанська //Управління проектами та розвиток виробництва: зб. наук. праць. – Луганськ: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2011. – № 1(37). – С. 123-136.
9. Василик А.В. Інтелектуалізація трудової діяльності в контексті формування та розвитку інтелектуального капіталу: автореф. дис... канд. екон. наук: 08.00.07 / Алла Володимирівна Василик; Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана". – К., 2009. – 20 с.

Рецензент статті
д.т.н., проф. Гончаров В.М.

Стаття надійшла до редакції
29.05.2012 р.